

Індивідуальна управлінська концепція, професійне мислення й стиль управлінської діяльності керівника дозволяють оптимізувати управлінські дії за рахунок підвищення діяльнійшої рефлексії викладачів і їхньої інноваційної потреби.

УДК 001.8:378.147:159.942

О.М. Варипаєв, канд. філос. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

А.С. Міносян, канд. іст. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Л.І. Юрченко, д-р філос. наук, проф. (*ХНУЦЗУ, Харків*)

ВИКОРИСТАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ТА ІСТОРІЇ УНІВЕРСИТЕТУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ХДУХТ

Розробка освітнього середовища повинна містити у собі не тільки теоретичні матеріали, але й практичну частину, яка формує загальні компетентності студентів. Для вдалого поєднання та цілісності цього методологічного принципу кафедрою соціальних, гуманітарних та правових дисциплін ХДУХТ запропоновано включення матеріалу з історії комерційної освіти та розвитку Харкова до змісту навчальних дисциплін ХДУХТ і можливого виокремлення такого цікавого курсу, як «Університетська освіта».

Розвиток і формування комерційної освіти в Харкові не можна розглядати без урахування загальних тенденцій та подій, що відбувались навколо цього процесу в Лівобережній Україні. Друга половина ХІХ ст. стала переломною в розвитку вітчизняної економіки. У цьому контексті Слобожанщина в складі Російської імперії була перспективним промисловим і торговельним регіоном. Головним чинником, який сприяв організації системи вітчизняної комерційної освіти, був соціально-економічний. З одного боку, промисловий переворот, розвиток транспортної інфраструктури, розширення внутрішньої та зовнішньої торгівлі, товарно-грошових відносин, поява у зв'язку з цим нових спеціальностей вимагали збільшення кількості бухгалтерів, комівожерів, прикажчиків, товарознавців, комерційних кореспондентів, біржових маклерів, керівників управляючих, перекладачів, правознавців у галузі комерційного права тощо. В умовах розвитку промислово-торговельного капіталу постійно відчувався попит на комерційні кадри, який не можна було

задовольнити лише шляхом практичної виучки, як це було раніше. З іншого боку, модернізація економіки, кардинальна зміна суспільно-економічних відносин після селянської реформи 1861 р. та інших буржуазних реформ, сприяли залученню в ринкові відносини мільйонів людей, для яких комерційні знання стали життєво необхідними. Це стало потужним соціальним чинником для створення якісно нових навчальних закладів.

Перший досвід Харкова в процесі створення системи комерційної освіти можна побачити на прикладі двох типів відповідних навчальних закладів на рівні середньої освіти: Харківського комерційного училища імені імператора Олександра III і Харківської торгової школи взаємної допомоги прикажчиків. Метою функціонування Харківського комерційного училища було не лише надання учням необхідних для комерції знань, умінь і навичок, а й виховання тих морально-психологічних якостей, які можуть сприяти успішній підприємницькій діяльності.

У післяреволюційний час естафету підхоплює Харківський інститут національного господарства, який розподілився у тридцять роки XX століття на декілька вищих навчальних закладів, формується система планової економіки.

У 1935 р. відповідно до постанови РНК УСРР і ЦК КП(б)У № 1519 від 31 жовтня Український інститут державної торгівлі й Харківський планово-економічний інститут споживчої кооперації об'єдналися в Український інститут радянської торгівлі з 1 вересня 1936 р. У 1940 р. Український інститут радянської торгівлі в зв'язку з утворенням у 1939 р. Львівського інституту радянської торгівлі змінює назву на Харківський інститут радянської торгівлі. Він мав три факультети: торговельно-економічний, обліково-економічний, товарознавчий (промислових і продовольчих товарів).

Харківський інститут громадського харчування було засновано 1 липня 1967 р. На початку свого існування Харківський університет громадського харчування перебував у підпорядкуванні Міністерства торгівлі УРСР. Завданням новоствореного закладу освіти стала підготовка фахівців високого класу для підприємств та установ громадського харчування.

На момент відкриття в складі інституту функціонувало два факультети зі стаціонарною формою навчання: технологічний та економічний. І з цього часу починається більш ніж 50-річна історія ХДУХТ, з якою викладачі знайомлять першокурсників, наочно демонструючи їм досягнення та переваги закладу вищої освіти.

Розвиток ХДУХТ у поєднанні з розвитком міста Харкова можна побачити у виданні «Харківський державний університет харчування та торгівлі (історичні кроки становлення та розвитку), загальна редакція О.І. Черевка» (2017), з яким можна ознайомитися у бібліотеці та репозитарії ХДУХТ.

Таким чином, залучення матеріалу історії міста та університету буде сприяти підвищенню обізнаності, формуванню відповідних загальних світоглядних компетенцій здобувача вищої освіти.

УДК 378.147

Т. Васільєва, д-р екон. наук, проф. (*Вища школа бізнесу, мистецтв і технологій RISEBA, м. Рига, Латвія*)

В.А. Гросул, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

О.А. Круглова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Карантинні обмеження, спричинені епідемією коронавірусної інфекції (COVID-19), зумовили зміну формату навчання й актуалізували впровадження дистанційних технологій в освітній процес. Оскільки досягнення програмних результатів забезпечується використанням технологій дистанційного навчання з урахуванням готовності слухачів до їх використання, кафедрою економіки та управління проведено опитування здобувачів вищої освіти ХДУХТ щодо практики використання ними інструментів дистанційного навчання. На запитання анкети, поданої у вигляді google-форми, дали відповідь 24 особи. Відзначимо, що не на всі запитання слухачі відповіли. Здебільшого на запитання анкети було одержано 22–23 відповіді.

Результати опитування засвідчили, що переважна більшість слухачів до навчання ставиться відповідально. На запитання «Чи продовжили Ви навчання під час карантину?» із 23 осіб, які дали відповідь, 20 респондентів (87,0%) відзначили, що продовжували навчатися; 2 особи (8,7%) – що навчання припинили, 1 особа (4,3%) – що працює, але намагається поєднувати навчання й роботу. Виявлено також незначну практику слухачів щодо навчання в онлайн-режимі. На запитання щодо активного використання технологій дистанційної освіти до карантину тільки 4 особи (17,4%) дали позитивну відповідь. Водночас 12 осіб (52,2%) зазначили, що технології дистанційного